

Skútustaðahreppur

600269-1009

Hlíðarvegi 6, 640 Mývatn

Sími 4646660

skutustadahreppur@skutustadahreppur.is

www.skutustadahreppur.is

Skipulagsstofnun
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Svar við beiðni um umsögn vegna skilgreiningu efnistökusvæðis við Garð

Þann 28. apríl 2022 barst beiðni frá Sigurði Ásbjörnssyni f.h. Skipulagsstofnunar um umsögn við breytingu á Aðalskipulagi Skútustaðahrepps 2011 – 2023. Breytingin felur í sér skilgreiningu 120.000 m³ efnistökusvæðis við Garð í Skútustaðahreppi.

Í kynningu á áformum frá Skútustaðahreppi er framkvæmdum líst og gerð grein fyrir áhrifamati og mótvægisáhrifum. Sveitarfélagið telur að nægjanlega sé gerð grein fyrir framkvæmdinni, umhverfi hennar, umhverfisáhrifum og mótvægisáðgerðum. Sveitarfélagið telur framkvæmdina ekki háða mati á umhverfisáhrifum að teknu tilliti viðmiða í 2. viðauka laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021.

Framkvæmdin er háð framkvæmdaleyfi sem gefið er út af sveitarfélaginu Skútustaðahreppi. Við útgáfu framkvæmdaleyfis vegna framkvæmdarinnar verður gerð grein fyrir þeim skilyrðum sem uppfylla þarf til að lágmarka hættu á mengunarslysi vegnar grunnvatnsstreymis til Mývatns og skilyrtar mótvægisáðgerðir vegna ónæðis og endurheimtar gróðurþekju að loknum framkvæmdum.

f.h. Skútustaðahrepps
Atli Steinn Sveinbjörnsson, skipulagsfulltrúi

Skútustaðahreppur

600269-1009

Hlíðarvegi 6, 640 Mývatn

Sími 4646660

skutustadahreppur@skutustadahreppur.is

www.skutustadahreppur.is

Reykjahlíð, 2. júní 2022

Skilyrði við útgáfu framkvæmdaleyfis til efnistöku við garð, Skútustaðahreppi

Útfærsla skilyrða verður útfærð nánar í samráði við heilbrigðisfulltrúa Norðurlands eystra og landgræðslufulltrúa Landgræðslunnar þegar kemur að útgáfu framkvæmdaleyfis.

Meðal skilyrða sem verða í útgáfu framkvæmdaleyfis fyrir efnistöku við Garð:

Skilyrði til verktaka

- Geymsla olfubirgða og spillfna tengt efnistöku á svæðinu verður óheimil á og við skilgreint efnistökusvæði.
- Geymsla vinnuvéla sem ekki eru í notkun verður óheimil á og við efnistökusvæðið.
- Vinnuvélar skulu vera skoðaðar og samþykktar í vinnuvélaskrá Vinnueftirlits.
- Verktaki skal uppfylla starfsleyfiskröfur heilbrigðiseftirlits Norðurlands eystra.

Skilyrði varðandi framkvæmdaraðila og umhverfisáhrif

- Skilja skal eftir minnst 50 cm af jarðvegi frá grunnvatnsborði.
- Halda skal hraunkanti við námu óröskuðum svo að ásýndaráhrif frá vegi verði í minnsta lagi.
- Skila skal efnistökuáætlun til 5 ára í senn og tilkynna breytingar verði einhverjar á því tímabili.
- Í efnistökuáætlun skal áfangaskipa efnistökusvæðum og hefja mótvægisáðgerðir með landslagsmótun og dreifingu lífræns áburðar og uppgræðslu þar sem áfanga efnistöku er lokið hverju sinni.
- Meta skal möguleika á því að viðhalda sérstökum jarðmyndunum eða hraundröngum óröskuðum svo breytileiki landslags haldist og unnt verði að endurheimta yfirbragð svæðisins eftir fremsta megni. Kortlagning á svæðum sem skal varðveita skal koma fram í efnistökuáætlun hverju sinni og byggja á staðarkönnun og loftmyndum teknum á vettvangi.
- Við landslagsmótun og vistheimt skal fylgja þeim leiðbeiningum sem birtar eru á vefnum namur.is
- Mat á vistheimt efnistökuáfanga að lokinni efnistöku skal fara fram á 4ja ára fresti og meta hvort frekari aðgerða sé þörf í samráði við fulltrúa landgræðslunnar.
- Minnt er á 6. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013 um almenna aðgæsluskyldu: *Öllum er skylt að ganga vel um náttúru landsins og sýna ýrustu varúð þannig að henni verði ekki spillt. Við framkvæmdir, starfsemi, rekstur og önnur umsvif sem áhrif hafa á náttúruna skal gera allt sem með sanngirni má ætlast til svo komið verði í veg fyrir náttúruspjöll.*

Skilyrði úr Aðalskipulagi Skútustaðahrepps 2011 – 2023

- Skilgreina skal ný efnistökusvæði í sveitarfélaginu í samráði við landeigendur og mikilvæga notendur og loka og ganga frá námum sem ekki eru lengur notaðar.
- Námurétthöfum er skylt að vinna áætlanir um efnistökusvæði þar sem m.a. er gerð grein fyrir áætluðu efnismagni, vinnslutíma og frágangi að efnisnámi loknu og sækja um framkvæmdaleyfi til sveitarstjórnar fyrir notkun þeirra sbr. 45. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 og laga nr. 44/1999, gr. 47 og 48 um náttúruvernd

Sigurður Ásbjörnsson
Skipulagsstofnun
Borgartún 7b
105 Reykjavík.

Húsavík 24.maí 2022.

Eni: umsögn heilbrigðiseftirlits Norðurlands eystra vegna efnistöku í landi Garðs í Mývatnssveit.

Vísað er til tölvubréfs Skipulagsstofnunar frá 29.apríl sl. hvar óskað er umsagnar Heilbrigðiseftirlits Norðurlands eystra um ofangreint erindi.

Allt svæðið er innan verndarsvæðis Mývatns og Laxár. Mývatn og Laxá voru upphaflega friðlýst með lögum um verndun Mývatns og Laxar í Suður-Þingeyjarsýslu árið 1974. Svæðið er nú verndað samkvæmt lögum um verndun Mývatns og Laxár í Suður-Þingeyjarsýslu nr. 97/2004.

HNE bendir á mikilvægi þess að gera kröfur til verktaka á svæðinu að vélar og tæki séu í góðu lagi, og ekkert slíkt fari inn á svæðið nema að undangenginni skoðun Vinnueftirlits eða annara aðila sem til þess eru færir.

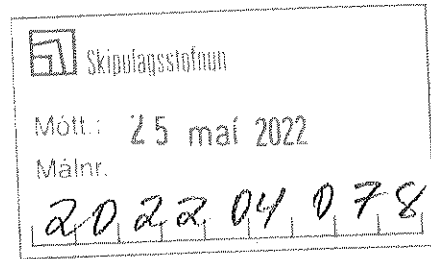
Heilbrigðiseftirlit Norðurlands eystra veitir starfsleyfi fyrir malar- vikur og grjótnámi samanber reglugerð nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnareftirliti. Sjá einnig upplýsingar þar um á vefsíðunni námur.is

HNE telur að nægjanlega sé gert grein fyrir framkvæmdinni, umhverfi hennar, umhverfisáhrifum, mótvægisáðgerðum og vöktun. HNE gerir að öðru leyti ekki athugasemd við erindið á þessu stigi málsins.

Virðingarfyllt
Jóhannes H Hauksson
heilbrigðisfulltrúi

Skipulagsstofnun
Sigurður Ásbjörnsson
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Reykjavík, 25. maí 2022
UST202205-045/B.S.
10.05.01

Efni: Mat á umhverfisáhrifum - Efnistaka í Garði í Mývatnssveit. Umsögn

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 28. apríl sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um ofangreinda framkvæmd.

Fyrirhugað er að taka allt að 120.000 m³ úr námunni á næstu 10 árum. Gert er ráð fyrir efnistöku á svæði út frá eldri námu. Efnistökusvæðið er í nútímahrauni.

Fram kemur í greinargerð að efnið verði m.a. notað í göngustíg sem verið er að leggja við Mývatn. Bent er á að meðal kosta efnistöku á þessum stað sé sú að náman sé nærri framkvæmdasvæðum og styttri akstur dragi úr loftmengun vegna styttri akstursleiða.

Fyrirhuguð náma er utan við verndarsvæði Laxár og Mývatns. Ráðgert er að 50 cm lag verði frá námubotni niður í grunnvatn. Þarna þarf að huga vel að því að olía berist ekki frá tækjum í námunni því ólíklegt er að botn námunnar sé það þéttur að hann hindri að mengun berist í grunnvatn.

Umhverfisstofnun telur að hér sé um að ræða nokkuð mikla efnistöku á mjög fjölsóttu ferðamannasvæði. Hér þarf að vega og meta hvort minni loftmengun vegna styttri aksturs réttlæti frekara rask í hrauni við Mývatn. Skoða ætti efnistöku á þessu svæði í heild og í raun er í greinargerð bent á önnur efnistökusvæði við Mývatn. Meta þarf hvort verndargildi svæðisins réttlæti ekki lengri flutning á efni þar sem hrauni verður ekki raskað. Varðandi mögulega mengun grunnvatns má benda á að víða við Mývatn má sjá eldri vélar og tæki nær vatninu og hugsanlega er ofauðgun vegna áburðarnotkunar á bökkum Mývatns meiri vandamál en hugsanleg olíumengun frá námunni í Garði.

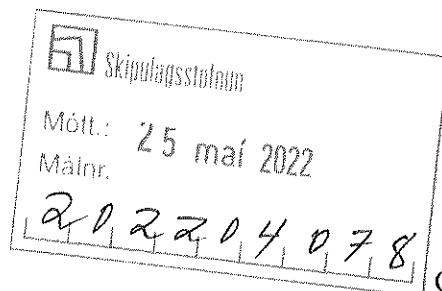
Rétt er að sjónræn áhrif efnistökkunnar verða ekki mikil ef hraunkanti sem skermar námuna af frá þjóðvegi verður ekki raskað. Ef af frekari efnistöku verður á þessum stað ætti að mati Umhverfisstofnunar að leggja áherslu á að nýta allt efni sem losað verður í námunni í stað þess að safna upp grófara frákasti sem unnt væri að nýta með efnisvinnslu. Að öðru leyti gerir Umhverfisstofnun ekki athugasemdir við framkvæmdina.

Virðingarfyllst,

Björn Stefánsson,
sérfræðingur

Agnes Þorkelsdóttir,
sérfræðingur

Skipulagsstofnun
bt. Sigurður Ásbjörnsson
Borgartún 7b
105 REYKJAVÍK

Garðabær, 25. maí 2022
Málsnúmer: 202204-0035
LA

Efni: Efnistaka í landi Garðs í Skútustaðahreppi

Vísað er til tölvupósts frá Skipulagsstofnun, dags. 28. apríl 2022, þar sem óskað er eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands um um efnistöku í landi Garðs í Skútustaðahreppi skv. 19. gr. laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021.

Efnistökusvæðið er skilgreint sem athafnasvæði auðkennt sem 373-A, sem er í dag 8,7 ha að stærð. Fyrirhugað er að stækka athafnasvæðið enn frekar með 4,4 ha svæði sem skarast að hluta til við núverandi svæði. Ráðgert er að vinna um 120.000 m³ af muldu hrauni úr námunni.

Fram kemur í tilkynningu að brýn þörf er á efni við sunnanvert Mývatn sem mun nýtast í lagningu göngu- og hjólastígs og aðrar framkvæmdir sem fyrirhugaðar eru á svæðinu. Meginmarkmið með staðsetningu efnistökusvæðis við Garð sé að hafa flutnings vegalengdir úr námu sem stystar og þar með draga úr útblæstri, rykmengun, kostnaði og slysaættu.

Náttúrufræðistofnun hefur kynnt sér tilkynningu framkvæmdaraðila, Skútustaðahrepps, og vill koma eftirfarandi athugasemdum á framfæri:

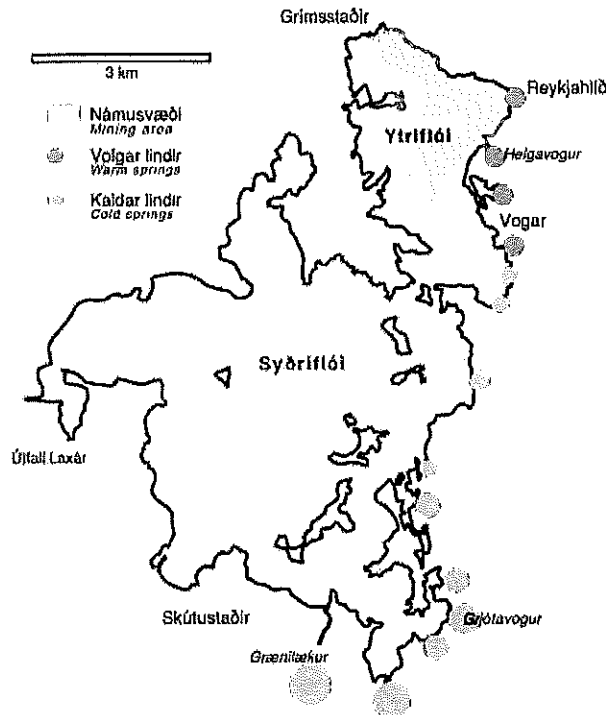
Mývatn er ein af náttúruperlum landsins og um svæðið Mývatn og Laxá gildi sérstök lög frá 2004 um verndun þess (<https://www.althingi.is/altext/stjt/2004.097.html>). Þá nýtur svæðið Mývatn og Laxá verndar samkvæmt fjölda alþjóðlegra samninga s.s. Ramsar-samningi, Bernar-samningi, samningi um vernd líffræðilegrar fjölbreytni, svæðið er alþjóðlegt mikilvægt fuglasvæði og er á yfirlitsskrá heimsminja um fyrirhugaðar tilnefningar Íslands á heimsminjaskrá UNESCO (https://heimsminjar.is/index.php?option=com_content&view=article&id=22&ltemid=51).

Fyrirhugað efnistökusvæði liggur rétt utan við mörk friðlýsta svæðisins, en er innan grannsvæðis vatnsverndar og í nútímahrauni sem nýtur sérstakrar verndar skv. 61. gr. náttúruverndarlaga (60/2013).

Náttúrufræðistofnun telur nálægð efnisnámunnar við friðlandið og að hún sé innan vatnsverndarsvæðis vera áhyggjuefni. Fram kemur í tilkynningu að grunnt er niður á grunnvatnsborðið og að vatn sitji í lægðum námunnar. Þar fyrir utan eru nútímahraun yfirleitt með mikla lekt.

Í skýrslunni “ Skýrsla samstarfshóps um Mývatn: ástand mála, orsakir vanda og mögulegar aðgerðir” sem unnin var fyrir umhverfisráðuneytið árið 2016, (https://www.stjornarradid.is/media/umhverfisraduneyti-media/media/PDF_skrat/MYVATNSSKYRSLA-LOKAEINTAK-20062016.pdf), kemur fram að aðrennsli vatns kemur nær eingöngu úr lindum austan og suðaustan við Mývatn (sjá meðfylgjandi mynd úr skýrslu samstarfshóps)

1. mynd. Mývatn skiptist í Syðriflóa og Ytriflóa með mjöu sundi á milli. Röð af uppsprettum liggur meðfram austurströnd vatnsins, þær nyrstu vofgar en hinar kaldar. Vatn rennur að jafnadi úr Ytriflóa í Syðriflóa, nema í hvassri sunnanátt, þá snýst straumurinn við. Mikið af köldu lindarvatni berst auk þess með Grænislæk úr Grænavatni, örskammt suður af Mývatni. Sáralltíð annað vatn rennur í Mývatn.

Helstu lindasvæðin í suðaustanverðu Mývatni koma undan hraunum þar sem núverandi námasvæði er staðsett.

Það er mat Náttúrufræðistofnunar að forðast eigi efnistöku í svo mikilli nálægð við verndarsvæði Mývatns og innan vatnsverndarsvæðis. Hér er of mikið í húfi að mati Náttúrufræðistofnunar t.d. ef mengunarslys verður innan námusvæðisins þar sem grunnt er á grunnvatnið og hraunin lek.

Þegar um er að ræða einstaka náttúruperlu landsins með margskonar alþjóðlega verndarsamninga, eru röksemdir um styttri vegalengdir efnisflutninga ekki nægilegar til að réttlæta efnistöku á þessu svæði.

Út frá ofangreindu telur Náttúrufræðistofnun framkvæmdina matsskylda og að skoða þarf grunnvatn og grunnvatnsstreymi sem einn umhverfisþátt sem framkvæmdin getur haft áhrif á.

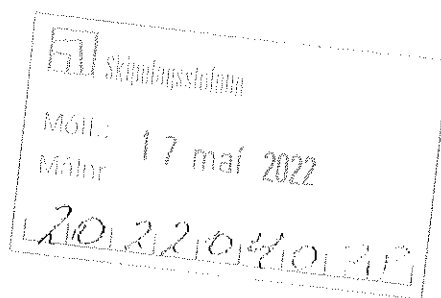
Þá þarf að gera grein fyrir fyrirbyggjandi aðgerðum til varnar mengunarslysi innan námasvæðisins og viðbragðsáætlun ef slys verður.

Virðingarfyllst,

Lovísa Ásbjörnsdóttir
jarðfræðingur

Skipulagsstofnun
Sigurður Ásbjörnsson
Borgartúni 7 b
105 Reykjavík

Akureyri, 17. maí 2022
MÍ202205-0093/ 6.07 / S.G.

Efnistaka í Garði Mývatnssveit - umsögn um mat á umhverfisáhrifum

Minjastofnun Íslands hefur móttengið bréf Skipulagsstofnunar frá 12. maí s.l. þar sem óskað er eftir umsögn um hvort ofangreind framkvæmd skuli háð mati á umhverfisáhrifum.

Um er að ræða efnistöku við Garð í Mývatnssveit. Fyrirhugað er að taka efni úr námunni til framkvæmda við göngu- og hjólastíg og annarra framkvæmda á svæðinu. Áætlanir eru um að efnið verði tekið á árunum 2022 - 2032. Að lokinni efnistöku eru áætlanir um að loka námunni og ganga frá henni. Hún verður þá mótuð í samræmi við aðliggjandi landslag og grædd upp í samráði við landeigendur

Með bréfi dags. 2. mars 2022 (MÍ202202-0175/ 6.08 / S.G) veitti Minjastofnun Íslands umsögn um skipulags og matslýsingu vegna breytingar á aðalskipulagi og gerði ekki athugasemdir við hana. Minjavörður Norðurlands eystra fór í vettvangsúttekt um svæðið þann 9. maí sl og fundust engar fornleifar á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði.

Minjastofnun Íslands telur að ofangreinda framkvæmd skuli ekki háð mati á umhverfisáhrifum.

Bent skal á 2. mgr. 24. gr. laga um menningarminjar sem hljóðar svo:

Ef fornminjar sem áður voru ókunnar finnast við framkvæmd verks skal sá sem fyrir því stendur stöðva framkvæmd án tafar. Skal Minjastofnun Íslands láta framkvæma vettvangskönnun umsvifalaust svo skera megi úr um eðli og umfang fundarins. Stofnuninni er skylt að ákveða svo fljótt sem auðið er hvort verki megi fram halda og með hvaða

Minjastofnun
Íslands

The Cultural
Heritage Agency
of Iceland

Minjavörður Norðurlands
eystra

Borgum v/Norðurslóð
600 Akureyri

(354) 570 13 15
(354) 832 17 00

www.minjastofnun.is
Kennitala: 440113-0280

Sædis Gunnarsdóttir
Minjavörður Norðurlands
eystra
saedis@minjastofnun.is

skilmálum. Óheimilt er að halda framkvæmdum áfram nema með skriflegu leyfi Minjastofnunar Íslands.

Virðingarfyllst,

Sædís Gunnarsdóttir

Sædís Gunnarsdóttir
Minjavörður Norðurlands eystra

Vakin er athygli á því að skv. 51 gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 eru ákvarðanir Minjastofnunar Íslands skv. 20., 23., 24., 28., 42. og 43 gr. sömu laga endanlegar á stjórnslustigi og ekki kærnlegar til æðra stjórnvalds. Jafnframt er vakin athygli á því að skv. 21. gr. stjórnslulaga nr. 37/1993 getur aðili máls óskað eftir skriflegum rökstuðningi stjórnvalds fyrir ákvörðun hafi slíkur rökstuðningur ekki fylgt ákvörðuninni þegar hún var tilkynnt. Beiðni um rökstuðning fyrir ákvörðun skal bera fram innan 14 daga frá því að aðila var tilkynnt ákvörðunin og skal stjórnvald svara henni innan 14 daga frá því hún barst.